

IDopis z Ameriky

Karel Kilian byl bratr mé prababičky, který se vyučil ve Vídni zámečnickem a před první světovou válkou se vystěhoval do Ameriky. Zachovalo se od něho několik dopisů a záznam jeho návštěvy na Moravě v třicátých letech

IČervenec 1933, Alův deník

Dědeček mi dnes vítězoslavně přinesl dopis od slavného příbuzného, strýce Charlese, který žije od čtrnáctého roku ve Spojených státech. Dělal před válkou ve Vídni opraváře šicích strojů a pak v Americe řidiče. Měli s tetou Rosou pěkné místo u nějaké milionářské vdovy, strýc jezdil s autem a Rosa se starala o kuchyni. Když paní zemřela, odkázala jim nějaký majetek, takže si na stará kolena mohou něco dovolit. Naposledy byli v Brně v roce 1922 a slýchal jsem o nich různé historky. Jak teta Rosa jedla jen ovesné vločky a syrovou zeleninu, jak strýc Charles pomlouval všechna místní auta a nevyasfaltované silnice, jak pořád mluvili o penězích a za všechny platili. Teta Rosa už prý mluví jen anglicky. Jestli přijedou, vyzkouším na ní své znalosti.

IČervenec 1933, New York, dopis strýce Charlese

Dear Kilian and family,

jenom par řádků wam pišu, i když jsem skorem deset let nepsál. I like to know, co wi všeci děláte v tej world crisis. Rád bych wás taky viděl, ale Rosa asi pojede do Widně za rodinou, tak was uvidi dřív. Četl jsem v New York Times, že v Duchcově was some workers schotten. Poměry jsou zde taky špatné a ještě to dlouho bude trwat. Československo platí dlůh bez úroků a USA to pro ně grátis dělají. Francie nechce platit, a přitom může, neb ma tři milliardy zlata, alle bude nucená jistě, neb to jest čest její, když platit bude. We have new president zwoleného alle to nic but the both parties are the same, rovnaké. Dollar ide pořád dolů a živobiti nahoru. We Francii je dražši, než v Americe, tak tam nikdo nechce jezdit for a trip. V Americe alle je to vše jistější, než v Ewropě, kde jest všechno ozbrojeno. Tady by z toho byla revolution, kdyby mladi men měli jít pomohat Francii, která dluhy nic neplatí.

ISrpen 1933, New York, dopis strýce Charlese

Dear Kilian and family

Přišel jsem zrovna z Práce a jest dvě hodiny s půlnoci. Mám krásné nowé Auto, alle moc v noci jezdím s Mladým Pánem. Rose se se mnou vždy wadi, alle mě jest ten čas dlouhý a já sem v tom ježdění zwiklý, ačkoliv zde jest tuze moc autos on a street, welika trafika a žadý špas v tom jezdit. But I am good driver. Rose má křečové žile na nohach, and she is getting injections, a noha bude zas hladká.

Rad bych, abiste widěli ten Holand tunnel pro auta pod Hudson River. To jsů dwa tunele, jeden ide do štatů New Jersey s New Yorku a druhý back. Skorem tři autos wedle sebe mohou jet, alle jedou jen dve řady, to jest nákladní auta a privat. A jedou po Wodou ten minut, tak pomislite takovou širokou river, to jest širší než od Wás ku Skoumalovum.

Poslál jsem wám jeden z novin výstřižek, jak si tá Ruth Schnyder sednouti musela do ellektrické židle. Ponejprv se stalo, že jeden žurnalist dokázal podobiznu vziti, alle přišli teď na to a ustanovili, že kdo by wzál podobiznu takovou tisíc dollaru pokuta, tak to schovejte, neb už se na to nesmi koukat.

Váš Charles Strýc

Isrpen 1933, New York, dopis strýce Charlese

Dear Kilian and family,

Tetička přijede do Brna 20. srpna. Ukažte jí krásné Brno, alle wim napřed, že jest to márné, nebo ona jen na Ameriku drži. Já jsem s ní jet nemohl, protože ještě svoje místo chci držet. Já jsem na jaře koupil starší chewrolet a jel jsem s Rosou tetičkou do Niagara falls přes Canadian Ontario do Chicaga pak Toledo Cleveland Baltimore Philadelphia a zpět. Udělal jsem tři tisíce mil a hned jsem auto prodal, protože s ním nemám čas jezdit. Nedavejte Rose pork maso, to ona nejí, zato strong coffe kawu ráda.

Váš Charles

Září 1933, Alův deník

Se začátkem školního roku přijela americká teta. Dělal jsem překladatele a můj věhlas u Mášíných bratrů opět stoupl. Bylo to ale jak se patří těžké, protože Rosin jazyk bych nazval vídeňskou angličtinou. Rose svou pověstnou dietu poněkud změnila, tak babička mohla alespoň udusit hovězí ptáčky, ale máslo, sádlo, vejce ani šlehačka nesměly přijít na stůl. Vzájemně jsme se divili, že z té stravy ten druhý ještě nepřišel o zdraví. Na tetě Rose toho mnoho zvláštního není, nosí pestré klobouky a opravdu mluví pořád o penězích. S koncerty a kulturními památkami jsem, jak se dalo čekat, moc neuspěl, ale byli jsme na veletrhu a na cvičení sokolských dorostenek, a to se jí líbilo. Přivezla mi nějaké odborné časopisy, ale nebylo to to, co jsem potřeboval. Předal jsem ji pak s ulehčením Milošovi, který si ji odvezl do Boskovic. Telefonoval, že si s Jarčou výborně rozumějí. Jsou celý den v kuchyni, Rosa mluví anglicky, Jarča česky a většinou obě najednou.

lProsinec 1933, New York, dopis strýce Charlese

Dear Kilian and family,

Rose přijela zpět do New Yorku a já čekal, když šif přijel do přistavu, a ja jsem jel pro ni autem. Pravě jsem ji natrefil, když šla wen. Rosi se dost na Moravě a v Brně líbilo a za všechno děkuje. Jest pravda, že ještě Brno jest pozadu s ulicemi, neb se tam moc práši. Mi máme všude v Americe asphaltové dlažby hladké. Rosa jen na Ameriku drží, že New York je město velky na podivani a zeleny hrašek z Californie je celou zimu a maso levně.

Prawě, když toto pišu, pada sněh. Bylo moc zima zde. Rad bych věděl, jak na Moravě jest? The situation v Americe sou teď všelijaké. Ani nowinam se nedá věřit. Alle já mislim, že ti proffesoři okolo Roosevelta cenu Dolara urovnají. A to pro Ameriku bude dollar sto centů jako dříve, jen že kupodivu cena dolara nebude tá samá. Síla bude asi šedesát centů. Než America zešla ze Zlata tak měl jeden Zlatý Dollar cenu dwouch papírowých.

We can drink what who likes, neb prohibition přestalo a všude se prodává Pivo Vino a Whisky a jest to moc better. Ještě jest moc milionů lidí bez práce, alle se to pomalu lepší.

Byli jsme s Rose v kině, jak ten Nobille v roce 1928 přišel se svou lodí ke smutnému konci, neb Bouře Sněh a Witr mu vzducholoď udolály. Bílým wítreu byli daleko odneseni. Nobile byl zachráněn jediným Swenským wzduchoplavcem, který jej odnesl, alle po druhé když chtěl odnest ty druhý, tak se jeho aero plan rozbýl na ledě he died s těmi druhými.

Váš Charles

V roce 1949 přišel do Brna dopis od amerického právníka, že strýc Charles zemřel a že rodina jeho sestry jsou jediní dědicové. Mí příbuzní se však báli českým úřadům přiznat, že mají příbuzného v Americe a o dědictví se

nepřihlásili. Nikdo se nikdy nedozvěděl, kolik to vlastně bylo. Profitovala jsem z toho jen já, protože jsem v roce 1975 odlepila z obálky americkou známku a přidala si ji do sbírky.